



KALMAR KOMMUN Kommunledningskontoret Kansliet	
2013 -01- 11	
Diarienummer	Diariplanbeteckn
KS2012/0567	08.05

Kalmar kommun
Kommunledningskontoret
Box 611
39126 Kalmar

Utställning av översiktsplan för Kalmar kommun

Rubricerat förslag har insänts till Länsstyrelsen för granskning enligt kap 4 § 6 plan- och bygglagen (PBL 1987).

En översiktsplan ska förbereda kommande utvecklings- och utbyggnadsprojekt genom att visa kommunens sammanvägda syn på hur kommunen vill använda mark- och vattenområden samt hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras.

Översiktsplanens innehåll regleras i 4:e kap. PBL med hänvisningar till 2:a kap. PBL som gäller allmänna intressen som ska beaktas, samt 3:e och 4:e kap. Miljöbalken (MB), som avser redovisning av riksintressen. Översiktsplanen ska vara tydlig och lätt kunna förstås av alla: såväl privatpersoner som exploatörer, kommunala tjänstemän och överprövande instanser, såväl nu som om 5 och 10 år.

Länsstyrelsens roll är att samverka med kommunerna i deras planering och inrikta sig på frågor där Länsstyrelsen har ett särskilt ansvar enligt plan- och bygglagens 12 kap. 1 §, dvs tillvarata statliga intressen i form av riksintressen, mellankommunala frågor, miljökvalitetsnormer, strandskydd samt hälso- och säkerhetsaspekter inklusive risken för olyckor, översvämning och erosion. Länsstyrelsen ska också beakta sociala och ekonomiska frågor och verka för en god social och ekonomisk utveckling och en effektiv konkurrens.

Länsstyrelsen har den 28 juni 2011 avgivit ett samrådsyttrande över en tidigare version av planförslaget, (Dnr: 401-1937-11).

Länsstyrelsen har remitterat planförslaget till statliga myndigheter. Yttrande har inkommit från Sjöfartsverket, Sveriges geologiska undersökning (SGU), Statens geotekniska institut (SGI), Trafikverket och Skogsstyrelsen.

Länsstyrelsens granskning

Länsstyrelsen skall enligt 4 kap 9 § plan- och bygglagen (PBL 1987) under utställningstiden avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Detta granskningsyttrande utgör statens samordnade syn på förslaget. Av yttrandet ska framgå om:

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 och 4 kap Miljöbalken (MB),
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap MB inte följs,

3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. sådana frågor rörande användningen av mark och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnats på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Dessa fem punkter är statens särskilda ansvarsområden. Det som ska beaktas framgår av kommentarerna nedan. I de fall översiktsplanens detaljeringsgrad inte är sådan att ovan nämnda frågor kan avgöras övergår denna bedömning att klaras ut vid samråd i samband med detaljplaner eller tillståndsprövningar.

Länsstyrelsen granskningsyttrande är en del av översiktsplanen och ska därför finnas i samma rapport eller samma upplaga som den antagna planen.

Länsstyrelsens synpunkter

Allmänna synpunkter

Förslaget till översiktsplan är ambitiöst och har ett bra och trevligt bildmaterial men det är ibland svårt att följa den röda tråden genom vision och mål, vidare till strategier och ställningstagande eller handlingsplaner. Översiktsplanen hänvisar ofta till fördjupade översiktsplaner, strategier och handlingsplaner som har gjorts eller ska göras i framtiden. Detta förhållningssätt gör det svårt att se hur kommunen förhåller sig till motstridiga intressen. Länsstyrelsen efterlyser en överskådlig sammanställning samt en beskrivning över hur alla dessa olika planer och strategier förhåller sig till översiktsplanen och hur de kan länkas in i kommunens strategiska planering. Här bör kommunen även ta med vindbruksplanen.

Planhandlingarna har bearbetats betydligt efter samrådet men länsstyrelsen saknar fortfarande tydliga ställningstaganden kring frågor som länsstyrelsen ska bevaka. Se närmare under rubrikerna **Riksintressen, Hälsa och säkerhet, Miljökvalitetsnormer för vatten, Mellankommunala intressen** och **Landsbygdsutveckling i strandnära lägen**. Se även länsstyrelsens samrådsyttrande, dnr: 401-1937-11.

Flera viktiga trafik- och infrastrukturfrågor behöver belysas närmare. I väntan på utredningen om en övergripande trafikstrategi/trafikstruktur för Kalmar stad förblir många frågor obesvarade. En framtida knutpunkt för kommunikationer runt E22, riksväg 25, Kalmar flygplats och järnvägarna Stångådalsbanan och Kust- till Kustbanan är av stor strategisk betydelse för både Kalmar kommun och regionen.

Översiktsplanen har stort fokus kring begreppet "Kalmarsund". Länsstyrelsen finner det då anmärkningsvärt att Kalmar kommun saknar strategier för hur kommunens vattenområden i Kalmarsund ska användas. Begreppet "Kalmarsund" används nu i översiktsplanens text mera som en generell term för mellankommunala frågor än som namnet på ett vattenområde. Viktiga mellankommunala frågor, som exempelvis vattenförsörjningen, blir då inte tillräckligt belysta.

Förtätning i staden och lokalisering av nya bebyggelseområden i eller i närheten av redan befintliga samhällen är bra. Detta möjliggör tillgång till samhällsservice samt ger ett bra underlag till kollektivtrafiken. Länsstyrelsen efterlyser dock en mera effektiv markanvändning även i befintliga samhällen istället för att ta ytterligare jordbruksmark i anspråk. Perifera lägen gör det även svårt att tillfredsställa den äldre befolkningens önskemål om nya bostäder i närheten av befintlig service och kollektivtrafik.

Länsstyrelsen finner även att det delvis saknas en tydlig och logisk koppling mellan huvuddokumentet och miljökonsekvensbeskrivningen.

Kartor

För att en översiktsplan ska vara användarvänlig och lättläst krävs bra kartmaterial. Länsstyrelsen saknar en kommunomfattande karta över grunddragen i mark- och vattenanvändningen, inklusive Kalmars vattenområde i Kalmarsund. Översiktsplanens kartor bör förtydligas och kvalitetssäkras. På vissa kartor har viktiga objekt, exempelvis järnvägen i Trekanten, fallit bort och andra kartor innehåller felaktigheter, affären i Läckeby är t ex utmärkt på fel ställe. Befintligt strandskydd är inte redovisat för vissa åar som Torsbäcken och Åbyån. Strandskydd gäller vid samtliga vattendrag i kommunen och inte enbart för de vattendrag som redovisas på kartan på sidan 181.

Länsstyrelsen ifrågasätter metoden att redovisa riksintressen, reservvattentäkter, strandskydd mm på kartor över dagens situation för att sedan utesluta dem på "framtidskartorna". Kommunen menar väl inte att dessa intressen inte ska finnas i framtiden? Vissa kartor saknar rubriker och viktig legendtext försvinner i hålslagningen. För innerstaden redovisas endast dagens förhållanden på en karta. Vissa kartrubriker är missvisande, t ex visar kartorna över Halltorp och Ekenäs endast den förstnämnda orten. Det i texten beskrivna triangelspåret bör även redovisas på en karta.

Riksintressen

Kalmar flygplats

Riksintressepreciseringen för Kalmar flygplats förväntas pågå fram till sommaren 2013. Resultatet kommer att påverka Länsstyrelsens bedömning i ärenden som kan ligga nära den slutliga avgränsningen. Kalmar flygplats är av stor betydelse för de nationella persontransporterna till och från länet men även internationellt. För att ytterligare förstärka Kalmars attraktionskraft bör möjligheterna med att försöka knyta flygplatsen till en internationell nod i Europa utredas.

Kalmar hamn, inklusive Södra vägen och järnvägen till hamnen

Hamnen i Kalmar och farleden genom Kalmarsund är av Trafikverket utpekade som riksintresse för transportsystemet, enligt beslut 2010/13990. Det är endast allmänna hamnar som kan pekas ut som riksintresse för sjöfart. En allmän hamn ska vara öppen för allmän trafik och är ett allmänt intresse. Vid planering av bostäder eller annan verksamhet, i anslutning till hamnens eller farledens influensområde, ska riksintresset skyddas mot intressen som kan påverka hamnens och farledens funktion negativt. Till riksintresset hör även Södra vägen och järnvägsspåret till hamnen. Riksintresset Kalmar hamn är ännu inte avgränsat och tills en avgränsning har gjorts är det hamnområdet som räknas. Det är i första hand kommunens ansvar att riksintresset Kalmar hamn beaktas i den fysiska planeringen och i tillståndsprovningen. Riksintresse Kalmar hamn måste

tydliggöras i översiktsplanen gällande hamnens betydelse för Kalmar. En utredning i form av en värdebedömning av hamnen, likt den som är gjord för Kalmar flygplats, bör göras.

Länsstyrelsen anser att riksintresset Kalmar hamn inte har beaktats tillräckligt i översiktsplanen. På riksintressekartan, sidan 153, saknas både Kalmar hamn och Södra vägen. Detsamma gäller listan över kommunens ställningstaganden på sidan 45 där Kalmar hamn inte nämns alls under rubriken "*Flyg och sjöfart*". Länsstyrelsen vill, med hänvisning till ovanstående, tydligt markera länsstyrelsens skyldighet att upphäva detaljplaner som riskerar att innebära påtaglig skada på riksintresset Kalmar hamn, inklusive Södra vägen och järnvägen.

Naturvård

Riksintressen för naturvård har blivit behandlade på ett tillfredsställande sätt.

Natura 2000

Natura 2000 är av riksintresse enligt 4 kap. 1 och 8 §§ MB, vilket bör framgå av texten. Detta innebär bland annat att andra beslut om tillstånd eller fastställande av planer inte får ske innan en ev. nödvändig Natura-tillståndsprövning skett. Detta gäller även vid lov och förhandsbesked. Det finns inget undantag för utvecklingen av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet eller för utförandet av anläggningar som behövs för totalförsvaret, vilket är fallet för övriga riksintressen enligt 4 kap.

Tillstånd krävs för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Detta är en generell bestämmelse som gäller all verksamhet och ska medverka till att rimliga bedömningar av påverkan på Natura 2000-områdena görs. (7 kap. 28 a § MB, jfr 19 § om områdesskydd)

Kulturmiljö

Riksintressen för kulturmiljö har behandlats på ett tillfredsställande sätt.

Hälsa och säkerhet

Farligt gods

Så länge Tjärhovets verksamheter finns kvar kommer farligt gods att transporteras på Södra vägen och järnvägen. Detta gäller även om järnvägsstationen flyttas längre västerut. Länsstyrelsens ställningstaganden över all framtida planering längs lederna och kring nuvarande stationsområde kan komma att påverkas av detta.

Geotekniska säkerhetsfrågor och klimat

Förslaget till översiktsplan saknar närmare uppgifter om geotekniska förhållanden. De geotekniska förutsättningarna bör översiktligt redovisas med avseende på geotekniska riskfaktorer (t.ex. risker för ras/skred i berg/jord, erosion och översvämning). Information om nämnda frågeställningar är av värde i en översiktsplan eftersom det är viktigt att tidigt uppmärksamma eventuella geotekniska riskfaktorer och svårigheter vid strategiska val av framtida markanvändning. Det är önskvärt att kommunen utarbetar en strategi för hur geotekniska frågor ska hanteras vid planläggning och bygglovsgivning.

Översiktsplanen bör även redovisa de lägen eller funktioner där långsiktigt stigande havsnivåer utgör en risk. Vid prövning av markens lämplighet för avsett planändamål

måste förväntade effekter av ett förändrat klimat särskilt beaktas. Klimatscenarierna indikerar bland annat att ökad nederbörd med konsekvenser i form av ökade flöden och förhöjda nivåer i vattendragen kan förväntas för de kommande 100 åren.

Åtgärder för att eliminera översvämning är viktiga för samhällsplaneringen och bör därför vara tydliga för exploatörer och beslutsfattare i ett tidigt skede. Det kan till exempel gälla nivå över havet för byggnader, åtgärder på ledningsnät, ombyggnad av broar och omhändertagande av dagvatten. Statens geotekniska institut, SGI, har tagit fram kartor över erosionsförhållanden längs hela Sveriges kuststräcka. Kartorna bör på ett lämpligt sätt fogas till planen.

Radon

I Kalmar kommun är det i första hand rullstensåsarna som har förhöjd radonrisk. Vid ny bostadsbebyggelse, samt vid ombyggnation, bör man vara noga med att bygga tätt mot marken och täta rörgenomföringar, enligt Boverkets rekommendationer.

Miljökvalitetsnormer för vatten

I och med vattendirektivet har vattnets kvalitet och status tydliggjorts, likaså har behovet av åtgärder för att vattenkvaliteteten ska förbättras satts i fokus. Vattendirektivet och miljökvalitetsnormerna för vatten har därmed medfört ett ökat behov av att belysa vattenfrågorna i kommunernas planering.

Kommunens ytvatten redovisas, i nuvarande version av översiktsplanen, på ett tydligare sätt och ambitionen att prioritera huvuddelen av vattendragen för friluftsliv och strövområden framträder tydligt. Kommunen uttrycker också ett antal ställningstagande när det gäller vattenrelaterat åtgärdsarbete.

Men även om kommunen nu i miljökonsekvensbeskrivningen har redovisat generella åtgärder som kan vidtas för att förbättra vattenkvaliteteten i vattendragen, är det svårt att bedöma omfattningen och effekten av dessa åtgärder och länsstyrelsen anser fortfarande att det på denna strategiska nivå är svårt att avgöra vilken påverkan planen kommer att få på gällande miljökvalitetsnormer.

Vidare anser Länsstyrelsen att det saknas:

- redovisning av status och miljökvalitetsnormer för kust- och grundvattenförekomster
- Kopplingar mellan MKB och huvuddokument/plan. Var skulle föreslagna åtgärder för att förbättra vattenkvaliteteten kunna genomföras eller vara lämpliga, skulle t ex kunna markeras i kartorna
- Redovisning av vattnets status och miljökvalitetsnormer i huvuddokumentet/planen, skulle eventuellt kunna presenteras i kartorna
- Bedömning i miljökonsekvensbeskrivningen av hur planen eventuellt kan komma att inverka på möjligheterna att nå miljökvalitetsnormerna, t ex om ökad tillgänglighet och ökad rekreation, övergångar över åarna mm kommer att innebära fysiska förändringar i åarnas natur. Om bedömningen är att detta *inte* kommer att inverka på möjligheterna att nå miljökvalitetsnormerna, bör detta också nämnas.

- För att göra översiktsplanen något mer konkret när det gäller vattenfrågorna skulle ställningstagande även kunna uttryckas i de gröna rutorna för respektive tätort.

Mellankommunala frågor

Vattenförsörjning

Huvuddokumentet saknar rubriken "Mellankommunala frågor" men i kapitel 3. MER KALMARSUND berörs vissa mellankommunala och regionala frågor, såsom arbets- och bostadsmarknad, besöksnäring och kommunikationer.

Länsstyrelsen anser att vattenförsörjningsfrågorna är så pass strategiska och viktiga för kommunens och regionens utveckling att de borde få en framskjuten och tydlig plats i översiktsplanens beskrivning av mellankommunala intressen. Kalmarsundsregionen har tidvis brist på vatten, och enligt nuvarande prognoser om klimatutvecklingen i området, kommer vattenbristen att accentueras. Kalmar kommun är beroende av omvärlden för sin vattenförsörjning likväl som omvärlden är beroende av Kalmar kommun.

Översiktsplanen bör därför innehålla en strategisk behovsanalys för den långsiktiga försörjningen. Vidare bör vattenförsörjningsintresset prioriteras högt inte enbart inom fastställda skyddsområden utan även för områden som är av strategisk betydelse, men som ännu saknar skydd. Här har översiktsplanen en viktig roll att tydliggöra detta och att styra olika verksamheter som riskerar att hota dessa områden.

Kommunen har intentionen att ta fram en VA-plan som tematiskt tillägg till översiktsplanen, vilket i och för sig är bra. Men detta bör inte utesluta att strategiska och viktiga frågor på ett tydligare och mer fylligt sätt finns beskrivet i översiktsplanen, särskilt i den mellankommunala aspekten. Denna brist blir särskilt tydlig i kartorna på sida 171 med tillhörande beskrivningar som slutar vid kommungränsen – var finns omvärldsanalysen?

Under rubriken TEMATISKA TILLÄGG OM VATTEN sägs att "Genom att upprätta vattenförsörjningsplaner med skyddsbestämmelser för alla allmänna och större yvattentäkter följer kommunen de miljömål som beslutats". Även grundvatten bör inkluderas i dessa planer! I fråga om reservvattentäkter bör översiktsplanen klargöra att kommunen är, och kommer att vara, beroende av vattenresurser även utanför kommunens gränser, såväl när det gäller den permanenta försörjningen som reservvatten.

Inom det område som kallas "Möre" finns huvuddelen av Kalmar kommuns vattentäkter och vattenförsörjningsanläggningar. I kommunens ställningstaganden saknas ställningstagande till hur nuvarande och framtida områden viktiga för vattenförsörjning ska beaktas i översiktsplanen. I det kartmaterial som presenteras i kapitlet finns nuvarande vattenskyddsområden utritade, men i "framtidskartorna" saknas såväl nuvarande vattenskyddsområden som framtida områden av strategisk betydelse för vattenförsörjningen.

Framtida riksintresse för vattenförsörjningen

Nybroåsen har, som regionens viktigaste vattenförsörjningsområde, tidigare föreslagits som riksintresse för vattenförsörjning. Beslut om detta kunde då inte

tas på grund av vissa formella invändningar. En förnyad ansökan med delvis nya förutsättningar håller nu på att arbetas fram. Det borde inte vara något som hindrar kommunen att hävda sin syn på detta område som ett riksintresse för framtiden även om beslut om detta saknas för närvarande.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

De framlagda lokala kriterierna för urval av LIS-områden är bra men länsstyrelsen anser att de LIS-områden som pekats ut inte fullt ut uppfyller dessa kriterier. Listan över kriterier saknar dessutom enviktig punkt om att jordbruksmark inte ska tas i anspråk men detta ställningstagande uttrycks tydligt i andra avsnitt av översiktsplanen. Av de fem LIS-områden som pekats ut tas jordbruksmark i anspråk i fyra områden (Läckeby, Rockneby, Ljungbyholm och Halltorp).

I kriterierna sägs också att urvalet i första hand ska ske inom områden som inte omfattas av riksintresse för naturvård och kulturmiljö – ändå utpekas både Halltorp och Påryd som omfattas av riksintresse för kulturmiljö.

För utpekade LIS-områden efterlyser länsstyrelsen dessutom utförligare redovisning av:

- natur- och kulturvärden och ev. påverkan
- motiv för att ta åkermark i anspråk
- MKN vatten
- VA-lösningar
- bedömning av risken för översvämning/ras
- detaljkarta över områdena
- tillgång till fria strandområden

Övriga, rådgivande synpunkter

Industrier och förorenade områden

I kommunens olika strategiska ställningstaganden saknas frågor om industrier och industriutveckling i stort sett helt och hållet. Områden där tyngre miljöfarlig verksamhet kan bedrivas, och utvecklas, bör tydliggöras. Översiktsplanen bör på ett övergripande sätt redovisa de respektavstånd/buffertzoner som behövs gentemot annan verksamhet.

Förorenad mark kan många gånger vara en begränsande faktor för byggande och anläggning. Inom Kalmar kommun finns ett stort antal potentiellt förorenade områden identifierade. Översiktsplanen bör på ett övergripande sätt redovisa var sådana områden finns.

Materialförsörjning

Hur ser kommunen på förutsättningarna att täcka kommunens materialförsörjnings-

behov (morän, bergkross, reststen och entreprenadberg, morän samt material från massåtervinning) och konflikter med avseende på detta?

Målsättningen att grundvattenintressen prioriteras är god, men bör lämpligen utvecklas med kommunens målsättning för materialförsörjningen något mer i detalj. Det kan handla om mål kring:

- Minskad grusanvändning
- Områden där grus- och/eller andra täkter skall undvikas

Naturvård

Länsstyrelsen ifrågasätter att planerade naturreservat, som exemplet Värnanäs, specifikt lyfts fram i översiktsplanen. Mer relevant hade varit att peka på något av de underlag som redovisar naturområden i kommunen av särskilt högt värde, där Värnanäs tillsammans med andra områden, (inte minst där särskilda bevarandeinsatser diskuteras, t ex Stensö och Prästgårdsängen), hade kunnat lyftas fram som betydelsefulla från ett planeringsperspektiv.

Stora opåverkade områden

Översiktsplanen redovisar inte ”Stora mark- och vattenområden som inte alls eller endast obetydligt är påverkade av exploateringsföretag” enligt 3 kap 2 § MB utan pekar bara på att bestämmelsen kan tillämpas i ärenden vid beslut om ändrad markanvändning. Länsstyrelsen saknar här ett kommunalt ställningstagande.

Områdesskydd enligt MB

Översiktsplanen redovisar endast de naturreservat som förekommer i kommunen. Vid en genomgång av miljöbalkens olika områdesskydd kopplade till skyddsvärda naturmiljöer kan det vara lämpligt att också ange övriga områdesskydd som förekommer. Det gäller djurskyddsområden, naturminnen, biotopskyddsområden. Samtliga listade områdesskydd kan fastställas av såväl länsstyrelsen som kommunen. När det gäller biotopskyddsområden även Skogsstyrelsen.

Djurskyddsområdena (fågel- respektive sälkyddsområde) redovisas lämpligen på samma karta som naturreservaten. Naturminnen samt de biotopskyddsområden i skogsmark som Skogsstyrelsen avsatt inom kommunen kan om så anses lämpligare anges i text. Dessutom kan det nämnas att det förekommer ett flertal generellt skyddade biotopskyddsområden som t ex alléer, småvatten, åkerholmar, stenvägar och stenrösen i jordbruksmark.

Fridlysning/Artskyddsbestämmelser (8 kap MB respektive artskyddsförordningen)

Genom fridlysningar är det för vilda fåglar och många djurarter i övrigt förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats – en typ av generellt biotopskydd för dessa arter (jfr. 4 § Artskyddsförordningen (2007:845). Bestämmelserna har koppling till EU:s artskyddslagstiftning i fågel- och habitatdirektiven och kan komma att påverka planläggning och tillståndsgivning.

Kulturmiljö

Översiktsplanen lyfter upp de kulturhistoriska perspektiven på ett förtjänstfullt sätt men vissa begrepp, t ex ”palett för byggnadstillägg”, behöver förklaras ytterligare för att bli användbara. Länsstyrelsen skulle även önska en tydligare definition av begreppet ”bygata”.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Konsekvensbeskrivningen har en tydlig tematisk uppdelning och bedömningarna kring biologisk mångfald och grönstruktur är mycket bra. På andra områden är kopplingen mellan planens förslag och konsekvenser betydligt svagare. Länsstyrelsen anser att miljökonsekvensbeskrivningen/översiktsplanen bör kompletteras enligt följande:

- Under KONSEKVENSER i MILJÖKVALITETSNORMER FÖR VATTENFÖREKOMSTER nämns enbart konsekvenser avseende kustvatten. Här bör konsekvenser för såväl sötvatten som grundvatten redovisas.
- Kapitlet om vatten och kustmiljö saknar en förteckning över grundvattenförekomster med angivande av status, riskbedömning och åtgärdsförslag.
- Beskrivningarna över miljöfarlig verksamhet, täkter, förorenade områden mm behöver kompletteras med förteckningar och kartor över områden för såväl befintliga verksamheter som expansionsområden. Beskriv också vilka skydds- och respektavstånd som behövs gentemot befintlig och expanderande bostadsbebyggelse.
- Stora delar av innerstaden och hamnområdet, men även övriga kustområden i kommunen, kommer att påverkas av stigande havsnivåer. Det saknas en återspeglning i översiktsplanens beskrivningar och ställningstaganden av konsekvenserna av havsnivåhöjningarna och de scenarier som är beskrivna.

Deltagande

I detta ärende har beslut fattats av chefen för Förvaltningsavdelningen Eva Brynolf efter föredragning av länsarkitekt Kerstin Ainouz. I den slutliga handläggningen av ärendet har även enhetschef Birgitta Eriksson, plan-/infrastrukturhandläggare Peter Sieurin, strandskyddshandläggare Kerstin Lind Andreasson, bebyggelseantikvarie Katarina Sundberg, vattenhandläggare Rita B. Jönsson, miljöskyddshandläggare Sven Andersson och naturskyddshandläggare Tomas Järnetun deltagit.



Eva Brynolf



Kerstin Ainouz

Granskningsyttrande

10 (10)

2013-01-10

401-7720-12

Bilaga:

Trafikverkets yttrande 2012-12-17

Skogsstyrelsens yttrande 2012-12-06

SGU:s yttrande 2012-12-03

SGI:s yttrande 2012-12-03

Sjöfartsverkets yttrande 2012-12-05

Kopia till:

Trafikverket

Skogsstyrelsen

Försvarmakten

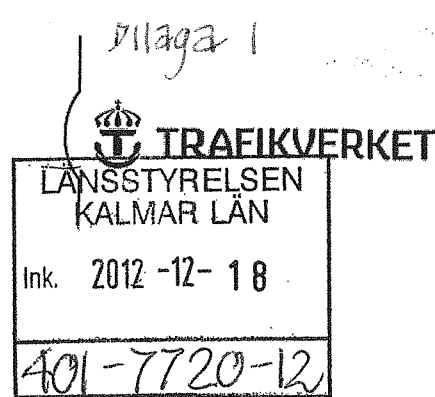
SGU

SGI

Sjöfartsverket

Ärendenummer
TRV 2012/76603
Ert ärendenummer
[Motpartens ärendelD]

Dokumentdatum
2012-12-17
Sidor
1(3)



Kalmar kommun

Samhällsbyggnadskontoret
Plan-, bygg- och trafikavdelningen
Box 611
391 26 Kalmar

Yttrande angående Översiktsplan för Kalmar kommun.

Trafikverket har tagit del av rubricerat ärende. Trafikverket har tidigare yttrat sig i samband med översiktsplanens samråd.

Trafikverket tog upp i sitt samrådsyttrande upp ett antal frågor som kommunen ytterligare bör belysa. Trafikverket anser fortfarande att dessa frågor är av stor vikt och bör beaktas i Kalmar kommuns fortsatta planering. Det handlar främst om vikten av att möjliggöra en knutpunkt för kommunikationer runt E22, väg 25, Kalmar flygplats och järnvägarna Stångdalsbanan och Kust- till Kustbanan.

Under kapitel Allmänna intresse saknar Trafikverket ett helt stycke som handlar om kommunikationer eller infrastruktur. Under detta kapitel borde till exempel riksintresset Kalmar hamn finnas med liksom vägar och järnvägar av riksintresse. Noterbart är att under tiden mellan samrådshandlingen och granskningshandlingen så har riksintressepreciseringen av Kalmar flygplats återupptagits igen. Riksintressepreciseringen för Kalmar flygplats förväntas pågå fram till sommaren 2013.

Riksintresse Kalmar hamn måste tydliggöras i översiktsplanen gällande hamnens betydelse för Kalmar. En utredning i form av en värdebedömning av hamnen, likt den som är gjord för Kalmar flygplats, bör göras.

Trafikverket står i övrigt fast vid nedanstående punkter som även yttrades i samrådsskedet.

Generella synpunkter

Trafikverket anser att översiktsplanen är en ambitiös och väl genomarbetad översiktsplan, med det är svårt att följa den röda tråden genom vision och mål, vidare till strategier och ställningstagande eller handlingsplan.

Mycket av det som kretsar kring trafik och transporter berör dess negativa effekter på omgivningen. En av de största svårigheterna med att minska transportsektorns negativa effekter är att de byggs upp av så många, var för sig, relativt små källor. Det är därför ofta svårt att motivera förändringar i det enskilda fallet. Detta problem gäller både på individnivå men inte minst i samband med lokalisering av affärsetableringar, bostäder mm. En övergripande strategi som kan fungera som checklista för att undvika beslut i fel riktning, även om koldioxidutsläpp, eller andra negativa effekter, endast ökar marginellt av det enskilda beslutet, är därför av stor vikt. Därför är det viktigt att Översiktsplanens goda intentioner säkerställs och inte utarmas av flera små beslut i fel riktning. Den föreslagna trafikstrategin, som kanske borde kallas "transportstrategi" är ett viktigt led i processen med att säkra den nödvändiga styrningen på kommunal och regional nivå.

I de samarbetsavtal som upprättats mellan Kalmar och Trafikverket finns både exempel på arbete som pågår och utvecklingspotential i riktningen för hållbara val och transporter, detta borde översiktsplanen belysa eller hänvisa till.

Generellt sett behöver kartmaterialet i dokumentet förbättras. Många av kartorna blir plottriga och svårlästa.

Trafikverket
Box 543
291 25 Kristianstad
Besöksadress: Scheelegatan 8, Kalmar

Texttelefon: 0243-750 90
Telefon: 0771 - 921 921
trafikverket@trafikverket.se
www.trafikverket.se

Lennart Ivarsson
SSYbs
Direkt: 010- 123 61 30
lennart.ivarsson@trafikverket.se

Det nya sättet att jobba med tillägg och fördjupningar till Översiktsplanen är bra, däremot saknas en bra sammanställning vilka tillägg och fördjupningar som finns idag eller som man planerar att ta fram. Det är även viktigt att belysa andra eventuella handlingsplaner och hur dessa kan länkas in i kommunens strategiska planering.

Nedan lämnas synpunkter som i huvudsak nämns under följande rubriker.

Så här ser framtiden ut

För att hushålla med resurserna och för att skapa ett underlag för bland annat kollektivtrafik är det klokt att ha som ambition att förtäta befintliga områden och nyttja befintlig infrastruktur effektivare.

Att ambitionen är att kunna växla bilåkande till annat färdssätt är nyckelfråga framåt. I planen skriver man om vikten av att ha gena och snabba förbindelser för gång- och cykeltrafik samt kollektivtrafik för att bilresandet ska minska. Att enbart genom serviceförbättring få en överflyttning av bilresenärer till andra transportslag har visat sig vara svårt. För att verkligen få till en förändring krävs även andra typer av incitament.

Mer Kalmarsund

Att lyfta fram regionala och nationella kopplingar såsom görs är positivt. Kalmars läge i regionen och landet gör att kommunen för person- och godstransporter är beroende av bra kommunikationer, både på väg, järnväg och flyg.

För att skapa robusta arbetsmarknadsregioner är det viktigt att lyfta fram en väl utbyggd och fungerande väg och järnvägsinfrastruktur och det görs i planen.

För de nationella (och internationella) persontransporterna är Kalmar flygplats viktig både för Kalmar men även för övriga länskommuner. Bland annat för avståndet till södra stambanan.

För att ytterligare förstärka Kalmars attraktionskraft bör möjligheterna med att försöka knyta flygplatsen till en internationell nod i Europa utredas. I nuläget är det i första hand förbindelse via Kastrup eller Arlanda som gäller för reguljär internationell flygtrafik.

Mer Möre

Strategin att nya bebyggelseområden lokaliseras i eller i närheten av redan befintliga byar är bra. Detta möjliggör tillgång till samhällsservice samt ger ett bra underlag till kollektivtrafiken. Gemensamt för flera byar är att det finns möjlighet att på sikt kunna utveckla pendlingsmöjlighet med tåg. Tanken att utveckla de gamla stationssamhällena som kan försörjas med i första hand busstrafik är god.

Det är bra att man tänker på att försöka skapa ett sammanhållet cykelnät till Kalmar, men även mellan de mindre samhällena i kommunen. Bra gång- och cykelmöjligheter bör även finnas till olika samhällsfunktioner som skolor och idrottsplatser etc. så att barn- och ungdomar kan färdas självständigt till sina målpunkter och inte vara beroende av skjutsande föräldrar. På landsbygden är det även viktigt att skapa fungerande cykelvägar till kusten för exempelvis bad.

Mer stadsliv

Under delkapitel "Parkering kräver helhetssyn" lyfts vikten av att jobba med beteendepåverkan fram på ett bra sätt. Detta gäller dock för nästan alla delkapitel under Resor, transporter och tillgänglighet. Det borde därför finnas med antingen under alla delkapitel eller ännu hellre genom att ge beteendepåverkan en egen rubrik där det



beskrivs som ett nödvändigt komplement till alla former av fysiska satsningar och olika styrmedel.

Tanken med ett framtida resecentrum perifert i Kalmar känns intressant. Dagens situation med att alla som ska åka tåg först ska ta sig in i centrum för att sedan åka ut igen känns inte hållbart i längden. Ett nytt stationsläge i närheten av E22 och flygplatsen ger intressanta pendlingsmöjligheter samt att det ger förkortade restider för många resenärer, även utanför kommunens gränser. Även med ett nytt västligt resecentrum är spårförbindelsen in till Kalmar centrum viktig för persontrafik men även för gods till hamnen.

Trafikverket saknar ett resonemang kring behov av en ny sträckning av E22 väster om Kalmar. I planerna borde det finnas med ett utredningsområde för en ev framtida sträckning utanför staden med knytning mot ett ev framtida triangelspår, där Kust till kustbanan och Stångådalsbanan sammankopplas till flygplatsen, E22 samt väg 25. Detta skulle skapa ett sammanhållet infrastrukturstråk i västra delen av staden. Diskussion om E22 förbifart Rinkabyholm kan utvecklas tydligare och hur denna förbifart skapar nya förutsättningar för befintlig infrastruktur och bebyggelse. Pendlingen Öland – Kalmar-Nybro ökar stadigt och även turismen mot Öland ökar vilket gör att det finns anledning att ha ett scenario med en förstärkt Ölandsled i åtanke.

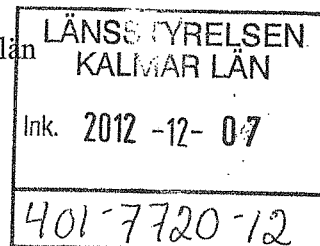
En ny länk som avlastar Kvarnholmen och stadskärnan planeras. Kommer funktionen av vägen att vara tydlig för brukarna eller kan E22 och Ölandsleden utvecklas och användas mer effektivt.

I övrigt har Trafikverket inget att erinra mot planförslaget.

Med vänlig hälsning

Lennart Ivarsson
Trafikverket Region Syd

Länsstyrelsen i Kalmar län
Kerstin Ainouz
39186 Kalmar



Synpunkter på den utställda översiktsplanen för Kalmar kommun

Skogsstyrelsen har inga övriga synpunkter än de vi tidigare har haft. Skogsstyrelsen har fått med en del av våra synpunkter i den förändrade planen, vilket är positivt.

Det bör göras ett tillägg under miljökvalitetsmålet Levande skogar på sidan 18 under nuläge i miljökonsekvensbeskrivningen: "Utöver fler naturreservat kan också skog skyddas genom så kallade naturvårdsavtal **och biotopskydd. Dessutom sparas skogsbiotoper genom frivilliga avsättningar.**"



Gunnar Hamrin
Skogskonsulent

YTTRANDE

1(1)

Vårt datum/Our date

Vår beteckning/Our reference

2012-12-03

01-1813/2012

Ert datum/Your date

Er beteckning/Your reference

2012-10-23

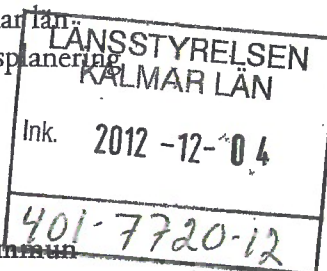
401-7720-12

Länsstyrelsen i Kalmar län

Enheten för samhällsplanering

Kerstin Ainouz

391 86 Kalmar



Angående utställning av översiktsplan för Kalmar kommun

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har den 23 oktober 2012 fått det aktuella ärendet för yttrande. Med anledning härav framför SGU följande.

SGU har tidigare yttrat sig i samrådet (vårt dnr 01-838/2012) den 30 maj 2012. I samrådshandlingarna fanns en skrivelse om radon under avsnittet om Miljö- och Riskfaktorer i miljökonsekvensbeskrivningen till översiktsplanen. SGU konstaterar att denna skrivelse nu saknas i utställningshandlingarna och anser att radon bör omnämnas som en miljö- och riskfaktor.

Om den tidigare skrivelsen om radon åter tas in i planen bör man ändra nedanstående formuleringar.

"I kommunen är det i första hand rullstensåsarna som har höga radonhalter" till I kommunen är det i första hand rullstensåsarna som har förhöjd radonrisk.

Samt *"Vid ny bostadsbyggelse finns olika krav på grundläggningen beroende på halten i marken"* till Vid ny bostadsbebyggelse, samt vid ombyggnation, bör man vara noga med att bygga tätt mot marken och täta rörgenomföringar, enligt Boverkets rekommendationer.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Anna Åberg.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även statsgeofysikern Cecilia Jelinek och statsgeologen Hanna Wåhlén, föredragande, deltagit.


Anna Åberg


Hanna Wåhlén

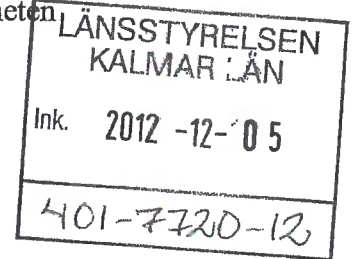


Vår referens
Elvin Ottosson

Datum
2012-12-03
Ert datum
2012-10-23

Beteckning
5.1-1105-0355
Er beteckning
401-7720-12

Länsstyrelsen Kalmar län
Samhällsbyggnadsenheten
391 86 KALMAR



Översiktsplan för Kalmar kommun

Yttrande över utställningshandling daterad 2012-09-25

Bakgrund

Länsstyrelsen i Kalmar län har begärt yttrande från Statens geotekniska institut (SGI) över rubricerad Utställningshandling.

SGI:s synpunkter

Vårt yttrande begränsas till geotekniska säkerhetsfrågor som t.ex. risker för naturolyckor i form av ras och skred, erosion och geotekniska frågor relaterade till översvämning. Markmiljötekniska frågor omfattas inte.

I yttrande 2011-05-27, dnr som ovan, över samrådshandlingen, noterade vi att det saknades närmare uppgifter om de geotekniska förhållandena. Sammanfattningsvis fann vi ett behov av att översiktsplanen kompletteras med en tydligare redovisning av geotekniska säkerhetsfrågor som underlag för strategiska val av markanvändning. Vi föreslog dessutom att en strategi tillföras planen för hur geotekniska säkerhetsfrågor skall hanteras vid detaljplaneläggning och bygglovgivning inom planområdet.

Vi noterar nu att endast begränsade kompletteringar rörande de frågeställningar som vi tog upp i yttrandet 2011-05-27 har tillkommit. Våra tidigare synpunkter kvarstår således i allt väsentligt.

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT

Myndighetsfunktionen


Elvin Ottosson

Statens geotekniska institut

581 93 LINKÖPING
Besöksadress: Olaus Magnus väg 35

Phone: +46 13-20 18 00
Fax: +46 13-20 19 14
Internet: www.swedgeo.se

E-post: sgi@swedgeo.se
Postgiro: 18 30 64-5
Org.nr: 20 21 00-0712

Bilaga 5

Carlevad Astrid

Ainouz

LÄNSSTYRELSEN
KALMAR LÄN

Ink. 2012 -12- 05

401-7720-12

Från: Johan.Axio@Sjofartsverket.se
Skickat: den 5 december 2012 10:05
Till: Länsstyrelsen Kalmar län
Kopia: Annette.Wennberg@Sjofartsverket.se
Ämne: Svar - Utställning av Översiktsplan för Kalmar kommun

Sjöfartsverket har under samrådsprocessen meddelat sina synpunkter på förslaget till översiktsplan för Kalmar kommun. Yttrandet är daterat 2011-06-01, ert dnr: 401-1937-11P. Sjöfartsverket vidhåller sina framförda åsikter och har inget övrigt att erinra.

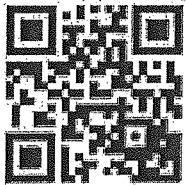
Med vänlig hälsning
Johan Axio

Sjöfartsverkets dnr: 11-02323 klart



Johan Axio
Infrastruktursamordnare
Stockholm/Mälardalen/Ostkusten
Infrastrukturenheten

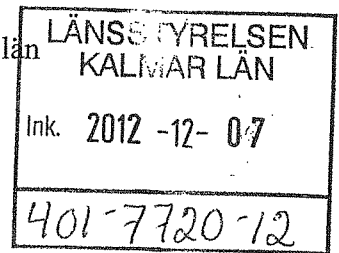
Sjöfartsverket
Af Pontins väg 6
115 21 Stockholm
☎: 010-478 47 27
SMS: 070 3094690
e-post: johan.axio@sjofartsverket.se



Datum
2012-12-06Diarienumr
2011/2503

Kalmars distrikt
Gunnar Hamrin
Norra vägen 2G, 382 37 Nybro
gunnar.hamrin@skogsstyrelsen.se
Tfn 0481-48254, fax 0481--125 61

Länsstyrelsen i Kalmar län
Kerstin Ainouz
39186 Kalmar



Synpunkter på den utställda översiktsplanen för Kalmar kommun

Skogsstyrelsen har inga övriga synpunkter än de vi tidigare har haft. Skogsstyrelsen har fått med en del av våra synpunkter i den förändrade planen, vilket är positivt.

Det bör göras ett tillägg under miljö kvalitetsmålet Levande skogar på sidan 18 under nuläge i miljökonsekvensbeskrivningen: "Utöver fler naturreservat kan också skog skyddas genom så kallade naturvårdsavtal **och biotopskydd**. Dessutom sparas skogsbiotoper genom frivilliga avsättningar."



Gunnar Hamrin
Skogskonsulent



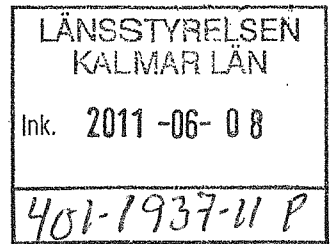
Datum
2011-06-01

Vår beteckning
11-02323-2

Ert datum
2011-05-11

Er beteckning
401-1937-11P

Länsstyrelsen Kalmar län
391 86 Kalmar



Svar - Samråd om förslag till översiktsplan för Kalmar kommun

Inledning

Sjöfartsverket har ansvar för tillgänglighet, framkomlighet och säkerhet i svenska farleder och farvatten. Sjöfartsverket arbetar dessutom för hög transportkvalitet, god miljö, regional utveckling och ett jämställt transportsystem.

I Sjöfartsverkets uppdrag ingår att bevaka sjöfartens transportleder och hamnterminaler inklusive dess anslutningar till landbaserad infrastruktur.

Yttrande

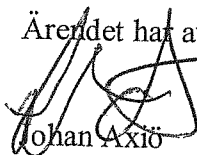
Sjöfartsverket har tagit del av rubricerad detaljplan och förutsätter att sjöfarten inte kommer att påverkas negativt av planens innehåll.

Hamnen i Kalmar och farleden genom Kalmarsund är av Trafikverket utpekade som riksintresse för transportsystemet, enligt beslut 2010/13990.

Vid planering av bostäder eller annan verksamhet, i anslutning till hamnens eller farledens influensområde, skall riksintresset skyddas mot intressen som kan påverka hamnens och farledens funktion negativt.

Sjöfartsverket har, utöver ovan anförda synpunkter, inget övrigt att erinra mot den föreslagna översiktsplanen, utan återkommer med mer detaljerade synpunkter på respektive område när planerna i senare skede har konkretiserats.

Ärendet har avgjorts av regionkoordinator Johan Axiö



Johan Axiö

